

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ NAUKOWO-BADAWCZY

DO WYTRZĄSNIĘCIA

Egz. Nr 45

PRZEGLĄD
INFORMACYJNY

A-37

08505

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWO-INFORMACYJNEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

236454

WARSZAWA

LIPIEC

1966

strony: 37

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ NAUKOWO-BADAWCZY

DO BRYTKU
BIAŁOSTOK

Egz. Nr

45

PRZEGLĄD
INFORMACYJNY

1-37

08505

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

236454

WARSZAWA

LIPIEC

1966

strony: 37

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

Przedl. prot. 12657.

ODDZIAŁ NAUKOWO-BADAWCZY

DO WYKONANIA
SŁUBOWEGO

~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr 45

PRZEGLĄD
INFORMACYJNY

ARCHIWUM
LIGOTSKI SZKOLENIOW
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

136454

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 309

PROFESSOR RICHARD FEYNMAN

LECTURE NOTES

1962-1963

BY

FRANK J. SCULLY

PHYSICS 309

LECTURE NOTES

1962-1963

BY

FRANK J. SCULLY

PHYSICS 309

LECTURE NOTES

1962-1963

BY

FRANK J. SCULLY

PHYSICS 309

LECTURE NOTES

1962-1963

BY

FRANK J. SCULLY

WOJSKA POWIETRZNO-DESANTOWE I ZASADY ICH UŻYCIA

W PRZYSZLEJ WOJNIE

/Wozduszno-desantnyje wojska i osnowy ich pri -
mienienija w buduszczej wojnie/.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

REPORT OF THE PHYSICS DEPARTMENT
FOR THE YEAR 1954-55

T R E Ś Ć

	Str.
W S T E P.	7
I. PRZEZNACZENIE, ORGANIZACJA I WYPOSAŻENIE WOJSK POWIETRZNO-DESANTOWYCH	9
II. ZADANIA WYKONYWANE PRZEZ WOJSKA POWIETRZ- NO-DESANTOWE	17
III. ZASADY WSPÓLDZIAŁANIA WOJSK POWIETRZNO- DESANTOWYCH Z INNYMI RODZAJAMI WOJSK I SIŁ ZBROJNYCH.	27
IV. ZAKOŃCZENIE.	33
V. ZAŁĄCZNIKI	34

CONTENTS

1	INTRODUCTION	1
2	THE HISTORY OF THE	2
3	THE HISTORY OF THE	3
4	THE HISTORY OF THE	4
5	THE HISTORY OF THE	5
6	THE HISTORY OF THE	6
7	THE HISTORY OF THE	7
8	THE HISTORY OF THE	8
9	THE HISTORY OF THE	9
10	THE HISTORY OF THE	10
11	THE HISTORY OF THE	11
12	THE HISTORY OF THE	12
13	THE HISTORY OF THE	13
14	THE HISTORY OF THE	14
15	THE HISTORY OF THE	15
16	THE HISTORY OF THE	16
17	THE HISTORY OF THE	17
18	THE HISTORY OF THE	18
19	THE HISTORY OF THE	19
20	THE HISTORY OF THE	20
21	THE HISTORY OF THE	21
22	THE HISTORY OF THE	22
23	THE HISTORY OF THE	23
24	THE HISTORY OF THE	24
25	THE HISTORY OF THE	25
26	THE HISTORY OF THE	26
27	THE HISTORY OF THE	27
28	THE HISTORY OF THE	28
29	THE HISTORY OF THE	29
30	THE HISTORY OF THE	30
31	THE HISTORY OF THE	31
32	THE HISTORY OF THE	32
33	THE HISTORY OF THE	33
34	THE HISTORY OF THE	34
35	THE HISTORY OF THE	35
36	THE HISTORY OF THE	36
37	THE HISTORY OF THE	37
38	THE HISTORY OF THE	38
39	THE HISTORY OF THE	39
40	THE HISTORY OF THE	40
41	THE HISTORY OF THE	41
42	THE HISTORY OF THE	42
43	THE HISTORY OF THE	43
44	THE HISTORY OF THE	44
45	THE HISTORY OF THE	45
46	THE HISTORY OF THE	46
47	THE HISTORY OF THE	47
48	THE HISTORY OF THE	48
49	THE HISTORY OF THE	49
50	THE HISTORY OF THE	50

WOJSKA POWIETRZNO-DESANTOWE I ZASADY ICH UŻYCIA
W PRZYSZLEJ WOJNIE^{x/}

W S T E P

Wojska powietrzno-desantowe powstały w wyniku burzliwego rozwoju lotnictwa i teorii sztuki wojennej. Lotnictwo w miarę jak się rozwijało - umożliwiało wykonywanie nie tylko coraz silniejszych uderzeń na położone w głębi obiekty przeciwnika, lecz również wysadzanie na jego tyły własnych wojsk. Możliwości lotnictwa wzrosły w latach trzydziestych, kiedy to pojawiły się samoloty transportowe, szybowce i spadochrony pozwalające desantować z powietrza znaczne ilości wojsk wraz z ich wyposażeniem i sprzętem bojowym.

Desanty powietrzne współdziałając z wojskami pancernymi i zmechanizowanymi ze znacznymi siłami lotnictwa umożliwiają prowadzenie głębokich operacji zaczepnych w wysokim tempie.

Radziecka nauka wojenna, oparta na teorii marksistowsko-leninowskiej, we właściwym czasie odkryła tę możliwość i po raz pierwszy w historii sztuki wojennej wypracowała pogląd na użycie desantów powietrznych.

Specyfika desantowania i właściwości działań bojowych na tyłach nieprzyjaciela wywarły poważny wpływ na organizację wojsk powietrzno-desantowych, specjalnie przygotowanych oraz przeznaczonych do działań w charakterze desantów powietrznych. Pierwszeństwo w ich tworzeniu i użyciu należy do Armii Radzieckiej. Już w 1932 r. w Związku Radzieckim rozpoczęto organizowanie wojsk powietrzno-desantowych, a od 1934r

x/ Niniejszy skrypt jest tłumaczeniem wykładu opracowanego przez pułkownika M.I. Bielowa z Akademii Wojskowej im. M.W. Frunze w Moskwie. Wykład ten był omówiony na posiedzeniu katedry taktyki tejże akademii w dniu 16.7.1965 r., a następnie zatwierdzony przez szefa katedry, gen.-mjr Rezmiczzenko. Skrypt tego wykładu w języku rosyjskim /wyd. Akademii Wojskowej im. M.W. Frunze/ znajduje się w Bibliotece Szkoleniowej Inspektoratu Szkolenia MON - nr rej. 99/R.

przeprowadzono na dorocznych manewrach okręgów wojskowych śmiałe próby masowych zrzutów i wysadzenia desantów.

W latach 1934-1937 na manewrach Białoruskiego, Leningradzkiego, Kijowskiego i Moskiewskiego Okręgów Wojskowych zrzucono desanty powietrzne w sile 2500-5700 ludzi wraz z ich wyposażeniem i sprzętem bojowym.

W czerwcu 1940 r. w czasie wyzwania przez Armię Radziecką Besarabii dla opanowania miast IZMAIŁ i BIELGRAD desantowały 201 i 204 brygady powietrzno-desantowe.

Do czasu rozpoczęcia Wielkiej Wojny Narodowej w Siłach Zbrojnych ZSRR było pięć korpusów powietrzno-desantowych.

W toku wojny duże desanty powietrzne zostały użyte:

- w 1942 r. - przez Front Zachodni /IV Korpusu Powietrzno-Desantowego/;
- w 1943 r. - przez Front Woroneski /I, III i V Brygady Powietrzno-desantowe/.

Ponadto użyto szereg desantów powietrznych o mniejszym składzie.

Doświadczenia II wojny światowej i niektórych wojen lokalnych ostatniego piętnastolecia, współczesne środki walki oraz teoria sztuki wojennej - w całej rozciągłości potwierdzają wzrastające znaczenie desantów powietrznych w operacjach zaczepnych o różnych zasięgach. Posiadając możliwość szybkiego i głębokiego przenikania w ugrupowanie przeciwnika, desanty powietrzne stają się ważnym środkiem osiągnięcia w krótkim czasie rozstrzygających celów operacji zaczepnych i rozwijania ciągłego natarcia w szybkim tempie.

Najbardziej przygotowane do użycia w charakterze desantów powietrznych w warunkach przyszłej wojny są wojska powietrzno-desantowe. Wyposażone we współczesny sprzęt bojowy i dobre uzbrojenie są one zdolne prowadzić działania bojowe w znacznym oderwaniu od nacierających wojsk lądowych w ciągu kilku dni, a w dogodnych warunkach wykonywać zadania samodzielnie.

W poniższym wykładzie zostaną omówione: organizacja i uzbrojenie związków taktycznych i oddziałów wojsk powietrzno-desantowych oraz zasady ich użycia w przyszłej wojnie.

I. PRZEZNACZENIE, ORGANIZACJA I WYPOSAŻENIE WOJSK POWIETRZNO-DESANTOWYCH

Przeznaczenie wojsk powietrzno-desantowych

Wojska powietrzno-desantowe są środkiem Naczelnego Dowództwa. Są one przeznaczone głównie do prowadzenia działań bojowych na głębokich tyłach przeciwnika w celu szybkiego wykorzystania skutków uderzeń jądrowych wykonywanych środkami strategicznymi oraz dezorganizacji życia i działalności państwowej, a także wojsk przeciwnika. W niektórych wypadkach wojska powietrzno-desantowe będą wykorzystane dla umożliwienia nacierającym wojskom wykonania postawionych im zadań i zabezpieczenia wysokiego tempa natarcia na dużą głębokość.

Takie przeznaczenie wojsk powietrzno-desantowych uwarunkowane jest decydującą rolą w starciu zbrojnym strategicznych środków rażenia i możliwościami lotnictwa transportowego, które zabezpiecza desantowanie wojsk i sprzętu bojowego na głębokość 1000 km i więcej.

Uderzeniami jądrowymi różnych rodzajów sił zbrojnych na początku wojny będą zniszczone lub obezwładnione duże zgrupowania wojsk, zakłady przemysłu wojennego, ośrodki administracyjno-polityczne, a nawet całe kraje wrogiej koalicji położone na głębokości setek i tysięcy kilometrów. Jednakże dla osiągnięcia celu operacji zaczepnej lub ostatecznego zwycięstwa niezbędne jest szybkie opanowanie przez wojska lądowe najważniejszych rejonów na głębokich tyłach przeciwnika celem rozbicia jego ocalałych zgrupowań, a zwłaszcza zniszczenia pozostałych środków jądrowych.

Aby w maksymalnym stopniu wykorzystać rezultaty uzyskane w wyniku uderzeń broni jądrowej, należy opanować ważne rejony w takim czasie, aby ocalałe zgrupowania przeciwnika, które uległy panice i demoralizacji, nie mogły stawić zorganizowanego oporu. Wykonanie tego zadania - pomimo wzrastającej

7

ruchliwości związków taktycznych wojsk lądowych - może być utrudnione ze względu na konieczność pokonania dużych odległości, prowadzenia działań często w strefie zniszczonej komunikacji i wysokiego stopnia radioaktywnego skażenia terenu.

Opóźnienie w wykorzystaniu rezultatów uzyskanych w wyniku uderzeń broni jądrowej umożliwia przeciwnikowi przywrócenie gotowości bojowej i zorganizowanie przeciwdziałania dla powstrzymania naszego natarcia. Dlatego też szybkie przeniesienie działań bojowych wojsk w głąb terytorium przeciwnika w ślad za uderzeniami jądrowymi ma obecnie ważne znaczenie i stanowi jeden z głównych problemów współczesnej sztuki wojennej. Desanty powietrzne wypełniają lukę powstającą między zasięgiem broni jądrowej z jednej strony a możliwością szybkiego wykorzystania rezultatów uderzeń z drugiej.

Wojska powietrzno-desantowe posiadające takie zalety, jak ruchliwość i duża głębokość działań, w największym stopniu dostosowane są do wykorzystania skutków uderzeń i donośności wojsk raketowych oraz lotnictwa. Umożliwiają one szybkie rozwinięcie działań bojowych wojsk lądowych w głąb terytorium przeciwnika w ślad za uderzeniami jądrowymi. Dlatego też ich użycie do wykonania zadań na głębokich tyłach przeciwnika staje się nierozłączną częścią operacji zaczepnych w wojnie jądrowej.

Jedną z głównych form prowadzenia wojny jądrowej są strategiczne operacje zaczepne na teatrach działań wojennych. Strategiczna operacja zaczepna stanowi zespół połączonych działań wojennych różnych rodzajów sił zbrojnych prowadzonych pod kierownictwem Naczelnego Dowództwa, w celu całkowitego rozbicia przeciwnika na danym TDW i opanowania jego terytorium lub ważniejszych pod względem strategicznym rejonów. Strategiczna operacja zaczepna obejmuje: uderzenia jądrowe wykonywane na danym TDW środkami strategicznymi, operacje lotnictwa dalekiego zasięgu, operacje zaczepne Frontu, operacje powietrzno-desantowe oraz na niektórych TDW - kombinowane, powietrzno-morskie operacje desantowe.

Strategiczna operacja zaczepna w przyszłej wojnie może mieć zasięg ponad 2000 km wzdłuż frontu oraz 1000 km i więcej w głąb. Strategiczne cele wojny mogą być osiągnięte za pomocą jednej operacji strategicznej. Cele operacji strategicznej mogą obejmować wykonanie takich ważniejszych zadań, jak:

- zniszczenie środków napadu jądrowego nieprzyjaciela;
- rozbicie podstawowych zgrupowań wojsk lądowych;
- rozbicie sił morskich danego TDW;
- obezwładnienie jego bazy ekonomicznej;
- dezorganizacja systemu kierownictwa państwowego i wojskowego;
- opanowanie dużych, ważnych obszarów danego państwa.

Wojska powietrzno-desantowe w pierwszych dniach wojny mogą osiągnąć obiekty i rejony przeciwnika położone na dużej głębokości i wykonywać w/w zadania, umożliwiając w ten sposób szybkie osiągnięcie celu operacji strategicznej, a w sprzyjających warunkach - także celów wojny. Dlatego też w skład zgrupowań wojsk lądowych na głównym TDW będą wchodziły związki taktyczne wojsk powietrzno-desantowych, przeznaczone przede wszystkim do wykonania zadań na korzyść operacji strategicznej.

Wojska powietrzno-desantowe w operacji strategicznej będą użyte zazwyczaj w składzie dużego desantu powietrznego, który będzie się składał z jednej lub kilku dywizji powietrzno-desantowych /DPD/ i dywizji zmechanizowanych /DZ/ wraz z czołgami i innym ciężkim sprzętem i wyposażeniem.

Głębokość wysadzenia takiego desantu w związku z jego przeznaczeniem i możliwościami współczesnego lotnictwa transportowego może wynosić 800-1000 km, a samodzielne działania bojowe może on prowadzić na tyłach przeciwnika przez 10 i więcej dób.

Działanie dużego desantu powietrznego na głębokość 800-1000 km jest operacją powietrzno-desantową, w której oprócz desantowanych wojsk uczestniczyć będą różne rodzaje sił zbrojnych. Operację powietrzno-desantową prowadzi się

9

zgodnie z planem i pod kierownictwem Naczelnego Dowództwa w celu natychmiastowego wykorzystania rezultatów uderzeń jądrowych środków strategicznych i wykonania zadań operacyjno-strategicznych na głębokich tyłach przeciwnika. W niektórych wypadkach operacja powietrzno-desantowa może być przeprowadzona na korzyść operacji zaczepnej Frontu celem wykonania zadań operacyjnych.

Operacje powietrzno-desantowe mogą być prowadzone dla opanowania ważnych rejonów i obiektów na poszczególnych TDW, dużych wysp i wyjściowych obszarów operacyjnych na innych kontynentach. W takich wypadkach operacje te w istocie rzeczy stanowią jeden z ważnych sposobów przeniesienia działań na nowy TDW lub rozwinięcia sił na nowym kierunku strategicznym. Trudno jest określić rolę dużych desantów powietrznych podczas opanowywania obiektów i rejonów o znaczeniu strategicznym na mniej ważnych TDW, zwłaszcza jeśli te obiekty i rejony znajdują się za trudno dostępnymi masywami góorskimi.

Dla wykonania zadań w ramach operacji zaczepnej Frontu, wojska powietrzno-desantowe -jako najbardziej przystosowane do prowadzenia działań bojowych na tyłach nieprzyjaciela - będą działały z ramienia Naczelnego Dowództwa.

Operacja zaczepna Frontu może się rozwinąć na obszarze 400-500 km wzdłuż frontu oraz do 1000 km w głąb. Przy średnim tempie natarcia 100 km na dobę może ona trwać i 10-12 dób. Przy takim rozmachu operacji sukces może być osiągnięty przez połączenie wysiłków wojsk raketowych, lotnictwa i związków ogólnowojskowych działających od czoła i wojsk powietrzno-desantowych na tyły przeciwnika. Poza tym koniecznym warunkiem osiągnięcia powodzenia jest prowadzenie natarcia w wysokim tempie.

Desanty powietrzne wysadzane na tyły przeciwnika w ślad za uderzeniami jądrowymi i chemicznymi oraz rozwijające działania w rejonie desantowania mogą stanowić bardziej skuteczny środek utrzymania ciągłości natarcia niż wprowadzone do bitwy związki pancerne. Opanowując w krótkim czasie ważne obiekty położone w głębi terytorium przeciwnika,

uprzedzając go w zajęciu ważnych rejonów i rubieży oraz wykonując uderzenia na skrzydła i tyły zgrupowań wojsk przeciwnika - desanty powietrzne zapewniają wysokie tempo natarcia wojsk działających od czoła. Połączenie szybkiego tempa wojsk nacierających od czoła z szybkim przenikaniem na głębokość operacyjną wojsk powietrzno-desantowych i rozwinięcie przez nie działań bojowych umożliwia rozbicie stawiających opór zgrupowań i opanowanie terytorium nieprzyjaciela w maksymalnie krótkim czasie.

W wypadku gdy nastąpiły liczne wybuchy min atomowych nieprzyjaciela i tym samym zostały utworzone "bariery promieniowania jądrowego" - rozwinięcie operacji zaczepnej bez użycia desantów powietrznych może się okazać zbyt trudne lub nawet niemożliwe. W takich wypadkach /gdy głębokość operacji zaczepnej Frontu wynosi 1000 km i więcej/ może wyniknąć potrzeba kilkakrotnego użycia dużych desantów powietrznych. Dlatego przewiduje się wykorzystanie DPD w charakterze desantu dwukrotnie w ciągu jednej operacji zaczepnej Frontu, a także szerokie wykorzystanie jako desantu wojsk zmechanizowanych.

Jak wykazują doświadczenia licznych ćwiczeń powojennych w operacji zaczepnej Frontu, DPD jest typowym operacyjnym desantem powietrznym. Może ona desantować i działać całością sił w jednym rejonie oraz poszczególnymi oddziałami w 2-3 rejonach, opanowując jednocześnie lub kolejno kilka obiektów przeciwnika. Celem wzmocnienia desantowanej DPD, na opanowane przez nią lotniska /lub dogodne lądowiska/ mogą być wysadzone odziały wojsk zmechanizowanych.

Głębokość działania operacyjnego desantu powietrznego może dochodzić do 500 km, a działania bojowe na tyłach przeciwnika mogą trwać 5 dób i więcej.

W wielu wypadkach w operacji zaczepnej Frontu mogą być używane desanty w składzie pułku powietrzno-desantowego /ppd/, a niekiedy i batalionu powietrzno-desantowego /bpd/. Desanty o takim składzie będą szczególnie szeroko stosowane na górzystych i górzysto-pustynnych TDW dla opanowywania

przełęczy, ciasnin i przejść zamykających wyjścia na zasadnicze szlaki komunikacyjne przeciwnika, a także oaz oraz innych ważnych rejonów czy też rubieży. Mogą one być używane także w rejonach północnych w warunkach istnienia głębokiej pokrywy śnieżnej celem wykonania ważnych zadań w operacyjnej głębokości przeciwnika. W zależności od wykonywanych zadań, głębokość działań desantu może dochodzić do 100 km i więcej, a działania bojowe na tyłach mogą być prowadzone przez 1-2 doby.

Organizacja i wyposażenie wojsk powietrzno-desantowych

Wojska powietrzno-desantowe składają się z dywizji powietrzno-desantowych.

Dywizja powietrzno-desantowa jest ogólnowojskowym związkem taktyczno-operacyjnym. Składa się z trzech ppd, pułku artylerii, samodzielnych dywizjonów: raketowego, samobieżnych dział pancernych, artylerii plot /ZSU-23,2/, batalionu saperów oraz innych oddziałów i pododdziałów specjalnych.

DPD zazwyczaj występuje w pełnym składzie trzech ppd. W niektórych wypadkach z jej składu mogą być wydzielane oddziały i pododdziały powietrzno-desantowe dla wykonania samodzielnych zadań bojowych.

Pułk powietrzno-desantowy jest ogólnowojskowym oddziałem taktycznym złożonym z trzech bpd, pododdziałów artylerii pułkowej w składzie: baterii PPK /8 wyrzutni/, baterii dział pancernych ASU-57 mm /10/, baterii moździerzy 120 mm /6/, plutonu plot ZSU-23-2 /3/ oraz innych pododdziałów specjalnych.

Ogółem ppd posiada ponad 1500 ludzi i 163. różne pojazdy mechaniczne.

Pułk desantuje i działa na tyłach przeciwnika z reguły w składzie dywizji. W niektórych wypadkach może być użyty samodzielnie.

Batalion powietrzno-desantowy jest ogólnowojskowym pododdziałem taktycznym i podstawowym ogniwem organizacji współdziałania z pododdziałami rodzajów wojsk. Składa się

z trzech kompanii powietrzno-desantowych, baterii dział bezodrzutowych /6 dział bo 82 mm/ oraz plutonu moździerzy /3 moździerze 82 mm/. W batalionie znajduje się 15 rgppanc. Stan batalionu wynosi około 350 ludzi. Bpd może działać zarówno w ramach pułku, jak i samodzielnie.

Kompania powietrzno-desantowa jest pododdziałem taktycznym i składa się z trzech plutonów.

Pułk artylerii składa się z trzech baterii haubic 122 mm /18 dział/, trzech baterii 85 mm samobieżnych armat /18 dział/ i innych pododdziałów. W walce pułk z zasady przydzielany jest bateriami do ppd i batalionów.

Samodzielny dywizjon raketowy posiada 6 wyrzutni rakietowych RPU-14 /dwie baterie po 3 wyrzutnie/. Dywizjon z zasady wykorzystuje się w całości. Może on być przydzielony do ppd działającego na głównym kierunku lub być do dyspozycji dowódcy dywizji.

Samodzielny dywizjon dział pancernych posiada 32 działa pancerne SU-85 /trzy baterie po 10 dział i 2 działa w dowództwie/. Dywizjon wykorzystuje się na kierunku głównego zagrożenia przez czołgi nieprzyjaciela. Część dywizjonu może być przydzielona pułkom, a część pozostaje jako odwód ppanc dywizji.

Samodzielny dywizjon artylerii plot składa się z trzech baterii artylerii plot i innych pododdziałów. Posiada 18 ZSU-23-2 /PKM-2-23 mm/. Dywizjon może być wykorzystany w całości lub bateriami dla osłony wojsk przed uderzeniami z powietrza, a także do zwalczania celów naziemnych.

Samodzielny batalion saperów składa się z dwóch kompanii saperów, kompanii inżynieryjno-technicznej i plutonu rozpoznania inżynieryjnego. Pododdziały batalionu saperów wykorzystuje się dla wzmocnienia oddziałów i pododdziałów powietrzno-desantowych, działania w charakterze OZap, grup dywersyjnych lub wykonywania innych zadań.

Ogółem dywizja posiada:

- ponad 7000 ludzi;
- 32 działa pancerne SU-85 mm;

- 30 dział pancernych SU-57 mm;
- 18 haubic 122 mm;
- 18 samobieżnych armat 85 mm;
- 6 wyrzutni raketowych RPU-14;
- 18 moździerzy 120 mm;
- 27 moździerzy 82 mm;
- 27 ZSU-23-2;
- 54 działa bezodrzutowe 82 mm;
- 24 wyrzutnie PPK;
- 442 rgppanc;
- 1124 różne pojazdy mechaniczne.

Zasadniczym sposobem działania dywizji jest zrzut na spadochronach. Sposób ten zapewnia wysokie tempo desantowania i nie wymaga uprzedniego przygotowywania lądowisk dla samolotów. Uzbrojenie i wyposażenie ciężkie /ciężki sprzęt bojowy/ zrzucane są również na spadochronach na specjalnych platformach desantowych. Załogi dział pancernych i obsługi artyleryjskie w tym wypadku desantują z tych samych samolotów co ich sprzęt - w ślad za nim.

Dotychczas część sprzętu bojowego, w tym działa pancerne SU-85, nie może jeszcze być zrzucana na spadochronach. Dlatego też dywizja w pełnym składzie desantuje w sposób kombinowany, spadochronowo-lądujący. Do jej desantowania potrzeba ponad 500 samolotów AN-12.

Dzięki wzrostowi udźwigu i ładowności samolotów transportowych wyposażenie bojowe DPD upodabnia się do wyposażenia innych związków ogólnowojskowych. Świadczy o tym w pewnej mierze włączenie do składu DPD dział pancernych SU-85.

Wprowadzenie do wyposażenia samolotu AN-22, nadającego się do przerzutu wszelkiego rodzaju uzbrojenia i wyposażenia ogólnowojskowych związków wojsk lądowych, pozwoli włączyć w skład wojsk powietrzno-desantowych jeszcze silniejsze uzbrojenie i sprzęt bojowy, w tej liczbie również środki raketowo-jądrowe i czołgi.

II. ZADANIA WYKONYWANE PRZEZ WOJSKA POWIETRZNO-DESANTOWE

Wojska powietrzno-desantowe jako środek Naczelnego Dowództwa zaleca się wykorzystywać do wykonania tych zadań, które nie mogą być wykonane siłami i środkami innych rodzajów sił zbrojnych lub tam, gdzie mogą one być wykorzystane najbardziej efektywnie. Do zadań tych przede wszystkim zalicza się:

1. Opanowanie i utrzymanie lub zniszczenie obiektów na głębokich tyłach przeciwnika.
2. Opanowanie ważnych rejonów i zapewnienie rozbitcia zgromadzeń przeciwnika obezwładnionych uderzeniami jądrowymi.
3. Zniszczenie środków masowego rażenia.
4. Stworzenie nacierającym wojskom warunków do forsowania z marszu dużych przeszkód wodnych oraz pokonania przełęczy i przejść górskich.
5. Opanowanie wysp i cieśnin na morskich szlakach komunikacyjnych, portów, baz wojennych oraz odcinków wybrzeża morskiego w rejonach lądowania desantu morskiego.
6. Opanowanie i niszczenie lotnisk lub zabezpieczenie lądowania na nich wojsk własnych.
7. Wzmocnienie walczących sił zbrojnego podziemia i partyzantów.
8. Dezorganizacja dowodzenia i pracy tyłów.

Każde z powyższych zadań może być wykonywane oddzielnie lub razem z innymi; kolejność wykonywania tych zadań może być różna, przy czym mogą one być wykonywane całością lub częścią sił desantu.

Rozpatrzmy pokrótce każde z wymienionych zadań i niektóre cechy szczególne ich wykonania.

Opanowanie i utrzymanie lub zniszczenie obiektów na głębokich tyłach przeciwnika. Zadanie to jest pierwszoplanowe dla dużych desantów powietrznych. Do ważnych obiektów na głębokich tyłach przeciwnika, do których opanowania wykorzystuje się wojska powietrzno-desantowe, należą: duże ośrodki przemysłowe i administracyjno-polityczne, bazy raketowe, lotnicze i morskie duże składy zaopatrzenia materiałowego i t.p.

Głównym celem opanowania ośrodków administracyjno-politycznych jest obezwładnienie i dezorganizacja administracji państwowej oraz pracy zaplecza przeciwnika. Dla osiągnięcia tego celu niezbędne jest opanowanie w pierwszej kolejności radiostacji, central telefoniczno-telegraficznych, portów lotniczych i dworców kolejowych, jak również gmachów, w których mieszczą się urzędy kierownictwa państwowego i wojskowego.

Aby sparaliżować komunikację łączącą miasto z innymi rejonami kraju, należy uszkodzić ważniejsze mosty i wiadukty na zasadniczych drogach oraz liniach kolejowych. Miasto obezwładnione uderzeniami jądrowymi powinno być blokowane w celu uniemożliwienia ewakuacji instytucji państwowych i wojskowych oraz izolacji od świata zewnętrznego, a także w celu wzbronięcia podejścia odwodów.

Należy uwzględnić, że liczne ośrodki administracyjno-polityczne są ogromnymi obiektami rozmieszczonymi na powierzchni 150-200 km² i więcej. W razie konieczności zajęcia takiego ośrodka wyniknie potrzeba wyznaczenia komendanta oraz udzielenia pomocy w zorganizowaniu administracji cywilnej i wojskowej.

Duże stanowiska dowodzenia w okresie zagrożenia zazwyczaj będą przenoszone poza teren miasta i rozmieszczane w schronach podziemnych przygotowanych pod względem OPBMar. Pomimo wykonania na niektóre z nich naziemnych uderzeń jądrowych, będą one dalej funkcjonować. Aby całkowicie obezwładnić stanowiska dowodzenia, należy zburzyć poszczególne urządzenia i przeniknąć do pomieszczeń wewnętrznych.

Zniszczenie stanowisk dowodzenia powoduje sparaliżowanie dowodzenia wojskami przeciwnika. Dlatego też natychmiast po desantowaniu należy ustalić ich rozmieszczenie, izolować je, a następnie dążyć do ich opanowania i zniszczenia.

Główny wysiłek desantu podczas opanowywania i niszczenia dużych SD powinien być skoncentrowany na bezpośrednim opanowaniu jego najważniejszych zespołów, przede wszystkim operacyjnej i specjalnej części sztabu oraz węzłów łączności, a także na izolacji przed podchodzącymi odwodami.

Pododdziały atakujące przenikają do zasadniczych pomieszczeń sztabu, zdobywają ważne dokumenty oraz biorą do niewoli kierowniczą kadre sztabu. Do niszczenia wejść i wyjść ze schronów podziemnych i urządzeń w węzłach łączności niezbędne są grupy burzące, wyposażone w silne ładunki burzące i kumulatywne. Niezbędne jest również wydzielanie części pododdziałów dla przenikania do pomieszczeń sztabu przez wejścia podziemne.

Niszczenie baz raketowych. Do baz raketowych, do których obezwładnienia mogą być wykorzystane desanty powietrzne, można zaliczyć bazy wszystkich typów rakiet dalekiego i średniego zasięgu, jak: "Atlas", "Tytan", "Minuteman", "Thor", "Jupiter" i t.p. Organizacja wszystkich typów baz raketowych, ich rozmieszczenie w terenie /pod względem zajmowanej powierzchni/ oraz zasady ich ochrony i obrony są prawie identyczne. Różnice występują tylko w rozmiarach i specyficznym kształcie samych rakiet, a także ilości personelu obsługi.

Baza raketowa może zajmować powierzchnię o wymiarach 20-30 x 30 x 40 km. W skład jej zazwyczaj wchodzi: sztab-zasadniczy punkt dowodzenia, 3-5 pozycji startowych, punkt elaboracji, składy amunicji, lotnisko /ładowisko/ zaopatrywania, różne warsztaty, ukrycia dla ludzi i sprzętu oraz pododdziały obsługi.

Ilościowy stan bazy może się wahać w granicach 1500-3000 ludzi. Na przykład w skład bazy raketowej "Thor" wchodzi: eskadry rakiet - 750 ludzi, łączności - 275 ludzi, artyleryjsko-techniczna kompania obsługi składów broni specjalnej - 300 ludzi, kompania inżyniersko-budowlana-180 ludzi, oddział medyczny- 215 ludzi. Ogółem stan bazy wynosi 1720 ludzi. Oprócz tego do ochrony i obrony włączone są ogólnowojskowe i przeciwlotnicze oddziały /pododdziały/, których skład uzależniony jest od konkretnej sytuacji.

Najważniejszymi obiektami bazy są pozycje startowe, stanowiące kompleks stacjonarnych urządzeń i instalacji przeznaczonych do odpalania i startu rakiet. Pozycja startowa

składa się zazwyczaj z 3 stanowisk /urządzeń/ startowych rozmieszczonych w odległości 300-600 m jedno od drugiego, a także innych urządzeń pomocniczych. Teren pozycji startowych z reguły ogrodzony jest dwurzędowym piotem z drutu /wysokości 4-5 m/ znajdującym się pod napięciem elektrycznym. Ponadto pozycja startowa jest ochraniana przez patrole i patrolowe transportery opancerzone.

Przedstawione wyżej dane o bazach rakiet prowadzą do wniosku, że dla jednoczesnego oddziaływania na wszystkie zasadnicze obiekty bazy potrzeba minimum siedmiu pododdziałów w składzie batalionu-kompanii każdy /dla zniszczenia pięciu pozycji startowych, zasadniczego punktu dowodzenia i składów amunicji/, to jest wysiłku desantu powietrznego w składzie dywizji.

Niszczenie baz lotniczych. Bazy lotnicze będą opanowywane przez wojska powietrzno-desantowe w celu zniszczenia bazującego tam lotnictwa i udaremnienia przerzutu wojsk przeciwnika drogą powietrzną bądź też w celu utrzymania opanowanych lotnisk dla umożliwienia wysadzenia /wylądowania/ rzutu lądującego dużego desantu powietrznego.

Bazą lotniczą jest lotnisko posiadające stałe urządzenia do zabezpieczenia lotów kilku typów samolotów oraz organa zaopatrzenia i remontu i inne pododdziały obsługi. Typowymi obiektami bazy lotniczej są: pasy startowe/jeden lub kilka/, rozbudowana sieć pasów kołowania i stojanek dla samolotów, hangary lub ukrycia dla samolotów, warsztaty remontowe, magazyny amunicji, w tym również składy broni specjalnej, składy zaopatrzenia ogólnego, MPS oraz lotniczo-technicznego, SD, pomieszczenia sztabowe, administracyjne i mieszkalne, urządzenia radiowo-nawigacyjne, WŁ, stacja meteorologiczna i inne.

Wiele z tych obiektów może być urządzonych pod ziemią. Przy bazach lotniczych tworzy się tzw. strefy rozród-kowania /do 10 km od lotniska/, w których buduje się stojanki dla samolotów, składy oraz schrony dla ludzi. Do obrony lotnisk, pomimo stacjonowania na nich jednostek lotniczych

i pododdziałów technicznych, wykorzystuje się pododdziały żandarmerii i obrony lokalnej.

Należy brać pod uwagę, że dla opanowania i unieruchomienia jednej bazy lotniczej /lotniska/ potrzebny jest desant w składzie do ppd. Do unieszkodliwienia niektórych obiektów i urządzeń niezbędne jest tworzenie grup niszczących.

Bazy morskie stanowią kompleks naziemnych i podziemnych urządzeń zabezpieczających bazowanie i działalność bojową Marynarki Wojennej. Położone są one zazwyczaj w dużych miastach lub w ich pobliżu. Bazy te posiadają silną obronę plot oraz są dobrze bronione tak od strony morza, jak i lądu.

Wojska powietrzno-desantowe opanowują bazę morską z reguły we współdziałaniu z jednostkami Marynarki Wojennej. Główny wysiłek koncentrują na opanowaniu nadbrzeży, kapitanatu portu, urządzeń zabezpieczających bazę w energię elektryczną i innych ważnych obiektów zapewniających funkcjonowanie bazy.

Składy zaopatrzeniowe zależnie od ich ważności i rozmieszczenia opanowuje się jednocześnie z innymi obiektami lub do opanowania ich /zniszczenia/ wydziela się część desantu. Opanowanie silnie ochranianego składu można poprzedzić obezwładnieniem jego obrony.

Opanowanie ważnych rejonów i rozbitcie zgrupowań przeciwnika obezwładnionego uderzeniami jądrowymi

Powyższe zadanie z reguły jest zadaniem kompleksowym. Ważnymi rejonami są przede wszystkim rejony, w których umieszczone są: zakłady przemysłowe przetwarzające surowce strategiczne, broń jądrową, ośrodki naukowo-badawcze, duże budowle hydrotechniczne i inne obiekty o dużym znaczeniu.

W rejonach tych mogą się także znajdować punkty mobilizacji wojsk i zgrupowania tworzące głębokie odwody oraz oddziały przeznaczone do obrony ważnych obiektów.

Do wykonania takiego zadania wojska powietrzno-desantowe będą używane w składzie dużego desantu, którego część sił będzie skierowana na opanowanie i utrzymanie najważniejszych obiektów celem wykorzystania ich przez wojska własne.

Pozostałe siły desantu będą wykorzystane do rozbicia ocalałych i ozywających po uderzeniach jądrowych zgrupowań przeciwnika.

W miarę rozbijania zgrupowań wojsk przeciwnika, desant może częścią sił utrzymywać obiekty do czasu podejścia własnych wojsk od frontu, a siłami głównymi wykonywać inne zadania /szkie nr 1/.

Niszczenie środków masowego rażenia

Zadanie to jest jednym z najważniejszych dla wojsk powietrzno-desantowych we wszystkich warunkach i rodzajach działań bojowych. Pierwszeństwo desantów przy wykonywaniu tego zadania polega na tym, że są one zdolne wykryć położenie obiektu jądrowego i od razu go zniszczyć /rezultaty nie pozostawiają wątpliwości co do wiarygodności danych o zniszczonych obiektach/.

Zasadniczymi obiektami, do których zniszczenia wykorzystywane będą wojska powietrzno-desantowe, są: składy amunicji specjalnej, środki raketowo-jądrowe oraz samoloty-nosiciele bomb jądrowych na lotniskach. Obiekty te są rozmieszczone zazwyczaj w sposób rozrzedkowany na znacznej przestrzeni. Np. duży skład amunicji jądrowej zajmuje obszar do 12 km²; grupa samolotów-pocisków "Matador" /Meis/ rozmieszcza się w strefach przygotowania i startu na ogólnej powierzchni do 500 km²; dywizjon "Redstone" /"Pershing"/ zajmuje rejon stanowisk o powierzchni 10 x 18 km. Dla zniszczenia każdego z tych obiektów potrzeba nie mniej jak ppd /szkie nr 2/.

Składy amunicji specjalnej rozmieszczone są często razem ze składami amunicji zwykłej. To komplikuje ich wykrycie. Celem ułatwienia ich wykrycia cały stan osobowy desantu powinien znać cechy charakterystyczne takich składów.

Do najbardziej charakterystycznych cech należą:

- przewóz ładunków w specjalnych opakowaniach pod silną ochroną;
- rozmieszczenie na drogach znaków rozpoznawczych i drogowych;

- posiadanie przez stan osobowy chronionych obiektów specjalnej odzieży ochronnej;
- start i lądowanie na terenie silnie ochraniających obiektów samolotów transportowych i śmigłowców;
- stopy amunicji w prostokątnych i cylindrycznych zasobnikach oraz ładowanie i rozładowywanie specjalnych przyczep i pojazdów mechanicznych.

Składy amunicji specjalnej rozmieszczane są zazwyczaj w terenach lesistych i górzysto-lesistych. Mają szereg ukryć zarówno naziemnych, jak i podziemnych. Wokół nich ustawa się liczne zapory i przeszkody. Faktyczna powierzchnia zajmowana przez składy nie zawsze będzie oznaczana; dlatego też przypuszczalny rejon ich rozmieszczenia powinien być dokładnie określony, aby pododdziały mogły go przeszukać.

Obiekty składu należy atakować z kilku kierunków, koncentrując wysiłek na jednym z nich. Zapory i przeszkody obchodzi się lub wykonuje się w nich przejścia.

W czasie opanowywania składu przede wszystkim obezwładnia się SD, punkt elaboracji pocisków jądrowych i schrony. Zdobyte pociski jądrowe unieszkodliwia się na miejscu, a w sprzyjających okolicznościach ewakuuje się je na własne tyły.

Pociski jądrowe można unieszkodliwić przez demontaż lub dokonanie wybuchu. W pierwszym wypadku konieczne jest posiadanie specjalistów, w drugim zaś uwzględnić należy możliwe następstwa wybuchu. Ich ewakuacji na własne tyły dokonuje się samolotami, które wysadziły desant, lub specjalnie do tego wydzielonymi środkami.

Środki rakietowo-jądrowe niszczy się w rejonie ich rozmieszczenia lub w czasie przegrupowywania. W pierwszym wypadku działania desantu są analogiczne do wyżej omówionych, zaś w drugim - obiekt niszczy się gwałtownymi atakami i ogniem z zasadzek. W pierwszej kolejności niszczy się przewodnice rakiet, części pocisków jądrowych, urządzenia radiotechniczne, pojazdy specjalne oraz punkty i środki dowodzenia.

21

Samoloty-nosiciele broni jądrowej na lotniskach unieruchamia się zarówno przez niezwłoczne niszczenie, jak i zakładanie pod nie ładunków opóźnionego działania. W tym drugim wypadku zapewnia się pełne bezpieczeństwo desantu w czasie niszczenia obiektów.

Do opanowania lotniska polowego i zniszczenia na nim samolotów-nosicieli broni jądrowej zwykle wyznacza się desant w sile batalionu, który najlepiej jest zrzucić bezpośrednio na pole startowe lub w jego pobliżu.

Lotnisko atakuje się z jednego lub z dwóch kierunków. Jednocześnie z niszczeniem samolotów unieruchamia się system zabezpieczający ich start i lądowanie. Część sił należy wydzielać do wykrycia i zniszczenia składu lotniczych środków jądrowych rozmieszczonych bezpośrednio na lotnisku lub w odległości 3-5 km od niego. Do niszczenia obiektów wyznacza się grupy niszczące.

Zabezpieczenie forsowania przeszkód wodnych z marszu przez nacierające wojska

Niekiedy zadanie to wykonuje się bezpośrednio po desantowaniu, częściej jednak po wykonaniu szeregu zadań poprzednich. W pierwszym wypadku wykonuje się je prowadząc aktywne działania w nakazanym rejonie celem dezorganizacji obrony przeciwnika i wzbronienia podejścia do przeszkody wodnej nowych jego sił /szkic nr 3/.

W drugim wypadku desant może po wykonaniu manewru do przeszkody wodnej opanować na niej przeprawy i odcinki dogodne do forsowania, a utworzywszy przyczółek, utrzymywać go do chwili podejścia wojsk działających od czoła i przekroczenia przez nie przeszkody wodnej /szkic nr 4/.

Opanowanie przełęczy i przejść górskich

Przełęcze /przejścia/ górskie opanowuje się bądź po zrzuceniu desantu bezpośrednio na przełęcz, jeśli warunki terenowe pozwalają na lądowanie spadochroniarzy a zorganizowana obrona przeciwnika na przełęczy zostanie obezwładniona, bądź też po zrzuceniu desantu za przełęczą, jeśli nie ma możliwości

lądowania na niej lub jest ona zajęta przez znaczne siły przeciwnika. W drugim wypadku desantowania z reguły dokonuje się przełęczą /przejściem/.

Lądowiska do desantowania wybiera się na górskich płaskowyżach i stokach gór. Z doświadczeń wynika, że spadochroniarze mogą lądować na stokach gór z kątem nachylenia do 30° . Przy wyborze lądowisk na stokach gór należy przewidywać możliwość obsuwania się kamieni, ziemi lub śniegu w czasie lądowania. Lądowiska wybiera się pod takim kątem, aby obiekty można było opanowywać działając z góry w dół, a nie odwrotnie.

Opanowanie wysp, odcinków brzegu i innych obiektów na wybrzeżu morskim /szkic nr 5/

To zadanie desant powietrzny zazwyczaj będzie wykonywał wspólnie z desantem morskim.

Podczas opanowywania wyspy lub odcinka wybrzeża morskiego desant powietrzny uchwytuje pas przybrzeżny przeznaczony do wysadzenia desantu morskiego, wzbrania podejścia odwodów przeciwnika do rejonu lądowania, niszczy obiekty obrony nadbrzeżnej utrudniające lądowanie desantu morskiego oraz stanowiska dowodzenia i węzły łączności.

Opanowanie i niszczenie lotnisk lub zabezpieczenie lądowania na nich własnych wojsk /szkic nr 6/

Zadanie to może być wykonywane przez desant w składzie ppd lub bpd. Przy tym użycie wojsk powietrzno-desantowych zazwyczaj wiąże się z koniecznością wywalczenia panowania w powietrzu lub utworzenia przyczółka dla wysadzenia dużego desantu, w którego składzie są wojska zmechanizowane.

Obiektem działania desantu może być lotnisko lotnictwa taktycznego zajmujące powierzchnię 2-4 x 4-6 km lub baza lotnicza o powierzchni 6-10 x 15-20 km. Niszcząc lotnisko, w pierwszej kolejności należy unieszkodliwić SD i linie łączności a następnie system zabezpieczenia startu i lądowania samolotów, składy paliwa i amunicji, system tankowania samolotów, oraz warsztaty, składy techniczne, pasy startowe i kołowania, hangary i t.d. W każdych warunkach powinno się bezwzględnie niszczyć personel latający i obsługę techniczną oraz znajdujące się na lotnisku samoloty.

Jeżeli przewiduje się lądowanie wojsk własnych, to opanowując lotnisko należy w maksymalnym stopniu chronić przed zniszczeniem urządzenia techniczne. Niezbędne również jest organizowanie natychmiast obrony i przygotowanie się do odparcia ataków odwodów przeciwnika.

Dezorganizacja dowodzenia i pracy tyłów przeciwnika

Zadanie to może być wykonywane zarówno równolegle z wykonywaniem innych zadań, jak i za pomocą specjalnie wyrzucanego w tym celu desantu w składzie pułk-batalion. Pododdziały desantu zadanie to wykonują metodą gwałtownych ataków na stanowiska dowodzenia, węzły łączności, posterunki radiotechniczne oraz obiekty tyłowe. Szerokie zastosowanie będą miały zasadzki i działania dywersyjne. Zasadniczym sposobem wykonania tego zadania będą działania radiowe przeciwko różnorodnym obiektom przeciwnika rozmieszczonym na dużej przestrzeni. Przy tym niezbędnym warunkiem powodzenia jest niezawodna łączność oraz umiejętne wykorzystanie obronnych i maskujących cech terenu.

Do niszczenia poszczególnych obiektów potrzeba skupić wysiłki kilku pododdziałów, po czym mogą one działać w rozproszeniu w wyznaczonym im rejonie.

Wzmocnienie sił zbrojnego podziemia i działalności partyzanckiej

Wykonanie tego zadania sprowadza się głównie do udzielenia pomocy w rozwinięciu lub zaktywizowaniu walki zbrojnej w określonych rejonach. Zasadnicze wysiłki koncentruje się przy tym na zniszczeniu ważnych obiektów, dezorganizacji dowodzenia i pracy tyłów przeciwnika oraz na walce z jego przegrupowującymi się odwodami. Działania bojowe wojsk desantowanych mogą rozwinąć się na dużym obszarze i będą je charakteryzować niespodziewane wypadki, organizacja zasadzek i działania dywersyjne.

III. ZASADY WSPÓLDZIAŁANIA WOJSK POWIETRZNO-DESANTOWYCH

Z INNYMI RODZAJAMI WOJSK I SIŁ ZBROJNYCH

Wojska powietrzno-desantowe w pierwszych operacjach zaczepnych początkowego okresu wojny będą używane w składzie dużych desantów powietrznych. U podstaw ich współdziałania z innymi rodzajami wojsk leży dążność do jednoczesnego i pełnego wykorzystania przede wszystkim zaskoczenia osiągniętego własnymi uderzeniami jądrowymi. W tym celu wojskom powietrzno-desantowym wyznacza się konkretne zadania, czas i rejon zrzutu desantu oraz sposób jego zabezpieczenia.

Użycie dużego desantu powietrznego związane jest z działalnością bojową różnych rodzajów wojsk i sił zbrojnych.

W toku przygotowania wojsk do desantowania i prowadzenia działań bojowych, a także w czasie przelotu desantu na tyły nieprzyjaciela, należy go osłaniać przed możliwymi uderzeniami lotnictwa i innych środków nieprzyjaciela. Zadanie osłony wykonuje lotnictwo myśliwskie i inne środki OPK, Frontu i Marynarki Wojennej. Wojska rakietowe i lotnictwo bojowe wykorzystuje się do obezwładnienia i zniszczenia nieprzyjaciela, który może działać przeciwko desantowi powietrznemu w czasie zrzutu i prowadzenia walki na tyłach. W miarę podchodzenia wojsk nacierających od czoła, realizuje się wzajemną pomoc w wykonaniu postawionych zadań. Dla przerzutu desantów powietrznych na tyły nieprzyjaciela wykorzystuje się dużą ilość lotnictwa transportowego.

Warunki współdziałania zależą od głębokości wysadzenia desantu i skali operacji zaczepnej, w której jest on zastosowany.

W wypadku zrzutu dużego desantu powietrznego na znaczną głębokość, zasadnicze obiekty nieprzyjaciela w rejonie desantowania i na trasach przelotu mogą być już zniszczone, obezwładnione lub zdeorganizowane pierwszym uderzeniem jądrowym. Jednakże nie można liczyć tylko na rezultaty pierwszego uderzenia jądrowego. Część sił przeciwnika zachowa żywność i po kilku godzinach może odzyskać gotowość bojową

Dlatego należy na korzyść desantu planować obezwładnienie ocalałych i ożywających obiektów uderzeniami wojsk rakietowych i lotnictwa dalekiego zasięgu. Na trasach przelotu desantu bardzo skuteczne może się okazać użycie ракет samonaprowadzających dla obezwładnienia środków OPL i stacji radiolokacyjnych nieprzyjaciela, a także szerokie stosowanie zakłóceń aktywnych i pasywnych.

W strategicznej operacji zaczepnej duży desant powietrzny w pierwszym etapie działań na głębokich tyłach nieprzyjaciela /800-1000 km/ może być wsparty tylko środkami Naczelnego Dowództwa - rakietami i lotnictwem dalekiego zasięgu. W miarę rozwoju natarcia do tego celu będą użyte również środki Frontu.

Wsparcie działań bojowych desantu powietrznego na głębokości 800-1000 km jest skomplikowane i trudne do urzeczywistnienia. Dla desantu ważne jest przede wszystkim zniszczenie ruchomych celów nieprzyjaciela, gdyż cele stacjonarne - jak należy przypuszczać - będą zniszczone lub obezwładnione pierwszym lub kolejnymi uderzeniami jądrowymi. Użycie ракет strategicznych na cele ruchome prawie w ogóle się wyklucza zarówno ze względu na ich znaczenie, jak i potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa własnych wojsk. Rakiety taktyczno-operacyjne w pierwszych dniach działań bojowych desantu nie mogą być wykorzystane ze względu na swoją donośność.

Tak więc najbardziej przydatnymi środkami obezwładnienia nieprzyjaciela /bezpośrednio na korzyść desantu/ na dużej głębokości mogą być lotnictwo dalekiego zasięgu i frontowe lotnictwo bombowe, które mogą używać broni jądrowej i chemicznej, a także konwencjonalnych środków rażenia.

Wsparcie lotnicze będzie najbardziej przydatne również i dlatego, że samoloty mogą rozpoznawać cele i obezwładniać je z dużą dokładnością. Na kierunkach nadmorskich w pierwszym okresie działań bojowych desantu realnego wsparcia mogą udzielić podwodne i nawodne okręty rakietowe Marynarki Wojennej.

Jak z powyższego wynika ciągłość współdziałania z wojskami raketowymi, lotnictwem dalekiego zasięgu i frontowym lotnictwem bombowym oraz Marynarką Wojenną jest ważnym warunkiem pomyślnego działania desantu powietrznego o znaczeniu strategicznym.

Jednak nie można w pełni polegać tylko na wsparciu-choćby najlepiej zorganizowanym-tym bardziej, że wymaga ono znacznych sił lotnictwa i środków łączności o dużych zasięgach. Należy jednak uwzględniać realne możliwości lotniczego wsparcia desantu na takiej głębokości nawet przy aktywnym przeciwdziałaniu nieprzyjaciela. W czasie lotu naszego lotnictwa na duże odległości nieprzyjaciel może blokować desant z powietrza szeroko wykorzystując lotnictwo lotniskowców oraz lotnictwo bazujące na wyspach.

Tak więc wszystkie obiekty nieprzyjaciela w pobliżu rejonu desantowania oraz cele powietrzne desant powirien rażyć przede wszystkim własnymi środkami. Stąd wynika konieczność posiadania w składzie dużego desantu powietrznego broni raketowo-jądrowej, czołgów, rakiet przeciwlotniczych i innych współczesnych środków walki. Staje się to możliwe z chwilą pojawienia się samolotu AN-22, którego udźwig dochodzi do 80 ton.

W operacji zaczepnej Frontu wsparcie działań bojowych operacyjnego desantu powietrznego zrzuconego na głębokości do 500 km, może być dokonywane wszystkimi środkami rażenia Frontu już od początku rozpoczęcia zrzutu. Oskona desantu przed uderzeniami z powietrza na głębokości do 300 km może być wykonywana w ramach ogólnego systemu OPL Frontu. Jednakże w tych warunkach rażenie wszystkich obiektów nieprzyjaciela będzie utrudnione z tych samych względów co w strategicznej operacji zaczepnej.

W końcowym etapie działań bojowych operacyjny desant powietrzny będzie zazwyczaj wspierany przez wojska raketowe i artylerię armii nacierającej na kierunku jego działania, a także środkami związków ogólnowojskowych.

Zasady współdziałania określa się w czasie jego organizacji przez uzgodnienie wysiłku wszystkich sił i środków biorących udział w zabezpieczeniu działań desantu powietrznego.

Uzgodnienia wysiłków rodzajów wojsk i sił zbrojnych na korzyść desantu dokonuje się na cały okres jego działań poczynając od ześrodkowania się w rejonie wyjściowym do wykonania zadania bojowego.

Przy organizacji współdziałania z lotnictwem bojowym uzgadnia się: obiekty, które należy obezwładnić lub zniszczyć siłami lotnictwa w rejonie desantowania i na trasach przelotu desantu; sposób osłony przez myśliwce desantu i lotnictwa transportowego w rejonie wyjściowym oraz na trasach przelotu; sposób wywołania lotnictwa wsparcia; organizację łączności i sygnały tożsamości.

Podczas organizacji współdziałania z wojskami rakietowymi należy uzgodnić: trasy, wysokość i orientacyjny czas przelotu; jakie obiekty w rejonie desantowania i na trasach przelotu należy zniszczyć bronią rakietowo-jądrową; czas i sposób wykonania uderzeń na wybrane obiekty, siły i środki do wykonania uderzeń na nieprzyjaciela na trasach przelotu i w rejonie działań bojowych desantu; sposób utrzymywania łączności, wzajemnej informacji i sygnały wskazywania celów.

Podczas organizacji współdziałania desantu powietrznego z desantem morskim i Marynarką Wojenną należy określić: czas i rejon lądowania desantu powietrznego oraz desantu morskiego, a także ich zadania; trasy i wysokość przelotu desantu powietrznego; sposób użycia rakiet i artylerii okrętowej w pasie przelotu i w rejonie działań desantu; prace inżynierjno-saperskie, które powinny być wykonane siłami desantu powietrznego celem zabezpieczenia lądowania desantu morskiego, czas przejścia sił desantu powietrznego pod rozkazy dowódcy desantu morskiego lub na odwrót; rejon rozmieszczenia sił ratowniczych Marynarki Wojennej i sposób ich wykorzystania; sygnały łączności i znaki rozpoznawcze; sposób dostarczenia desantowi powietrznemu zaopatrzenia materiałowego drogą morską.

Podczas organizacji współdziałania z wojskami nacierającymi od czoła uzgadnia się: czas i rejon desantowania; obiekty, które należy opanować i utrzymać do czasu podejścia wojsk Frontu; orientacyjny czas podejścia wojsk do rejonu działań bojowych desantu; zadania desantu powietrznego po połączeniu się z wojskami nacierającej armii; współdziałanie wojsk podczas podchodzenia do rejonu działania desantu; sposób wsparcia desantu środkami armii, w której pasie działa desant; sposób obezwładnienia środkami armii środków OPL nieprzyjaciela w pasie przelotu desantu; wywołanie, przeniesienie i przerwanie ognia.

Dla utrzymania ciągłego współdziałania i łączności między desantem powietrznym z jednej strony, a lotnictwem, wojskami rakietowymi, Marynarką wojenną i wojskami nacierającymi z drugiej, przedstawiciele tych ostatnich ze środkami łączności powinni znajdować się w składzie desantu powietrznego.

Z lotnictwem transportowym dokładnie ustala się: z jakich lotnisk i w jaki rejon /na jakie lądowiska/ desantować każdy oddział; skład pierwszego i następnych rzutów; profil trasy lotu i plan przelotu; sposób dostarczania desantowi środków materiałowych i ewakuacji rannych; rejony wyczekiwania /załadowania/, czas i sposób wejścia do nich wojsk, terminy przygotowania do desantowania, czas gotowości do załadowania sprzętu bojowego i ludzi do samolotów; sposób dowodzenia podczas wchodzenia do rejonów wyczekiwania /załadowczych/ i na lotniska oraz w czasie przelotu.

Rejony lądowisk wybiera się jak najbliższej obiektów wyznaczonych do opanowania /zniszczenia/. Obiekty te wyznacza dowódca desantu powietrznego uzgadniając je z dowódcą lotnictwa transportowego. Na każdy ppd ze środkami wzmocnienia wyznacza się 2-3 lądowiska. Nocą ppd można desantować na 1-2 lądowiskach.

Każde lądowisko powinno mieć nie mniejsze rozmiary jak 3 x 4 km, co uwarunkowane jest głównie możliwościami rozrzutu żołnierzy przy skokach z samolotu.

Szybkość samolotu AN-12 przy zrzucie spadochronowym wynosi 320-350 km/godz. Przy skokach spadochroniarzy co 0,3-0,4 sekundy, 60 ludzi może opuścić samolot w ciągu 24-30 sekund, który w tym czasie przeleci 3-4 km.

Przy wyborze lądowisk niezbędne jest przestrzeganie warunków zapewniających bezpieczny zrzut na wszystkich lądowiskach jednocześnie. Każda lądowisko swoją długością powinno znajdować się na kursie lotu /zajścia/ samolotów. Odległość między środkowymi punktami lądowisk znajdujących się na sąsiednich trasach lotu powinna wynosić co najmniej 7 km, a wzdłuż kursu lotu /zajścia/ samolotów odstępów powinny wynosić 10-15 km. Zgodnie z wymaganiami bezpieczeństwa i potrzebami ilości lądowisk dla ppd, rejon desantowania DPD powinien mieć 30 km szerokości i 40 km głębokości.

Przy wysadzaniu desantu w składzie 2-3 dywizji, w ten sam rejon mogą być zrzucone kolejno dwie dywizje. Dopuszczalne to jest w tym wypadku, jeśli druga dywizja będzie wysadzona w następnym dniu lub gdy brak jest lądowisk w innym rejonie

Każdy ze związków wchodzących w skład desantu powietrznego otrzymuje zadanie i działa w określonym rejonie. Przy znacznym oddaleniu tych rejonów od siebie współdziałanie między związkami będzie utrudnione. Dlatego też sytuacja może wymagać wykonania manewru nie tylko oddziałami, ale i całymi związkami desantu, aby wzmocnić działające na danym kierunku zgrupowanie i szybciej wykonać określone zadania. Znaczną siłą trzeba na przykład wydzielać do walki z odwodami przeciwdesantowymi nieprzyjaciela, odwodami podchodzącymi z innych rejonów i przerzucanymi transportem powietrznym lub morskim. W tych wypadkach między związkami desantu powietrznego możliwe jest współdziałanie nie tylko operacyjne, lecz i taktyczne.

Przy organizacji współdziałania należy uwzględnić możliwość wykonania przez nieprzyjaciela uderzeń jądrowych na rejon wyjściowy do desantowania, a także możliwość zmiany sytuacji w rejonie desantowania. Dlatego też przewiduje się przegrupowanie wojsk desantu na lotniska zapasowe i przeceLOWANIE ich zrzutu na lądowiska zapasowe.

W wypadku wyznaczenia zapasowego rejonu wyjściowego do desantowania, planowanie działań desantu przeprowadza się tak samo jak z rejonu zasadniczego.

Przy desantowaniu w ślad za uderzeniami jądrowymi należy ponadto przewidywać: możliwość jednoczesnego działania fali uderzeniowej i promieniowania cieplnego na samoloty transportowe znajdujące się w powietrzu; natężenie radioaktywnego skażenia terenu i atmosfery tak w rejonie wybuchu, jak i na drodze przesuwania się obłoku radioaktywnego; znaczne zmiany zewnętrznego wyglądu terenu oraz możliwość powstawania pożarów, zatopienia terenu, jak również dużych zniszczeń terenu.

IV. ZAKOŃCZENIE

Wojska powietrzno-desantowe cechuje duża ruchliwość operacyjna. W krótkim czasie /kilku godzin/ mogą one pojawić się w każdym rejonie teatrów działań wojennych. Wojska powietrzno-desantowe mogą być użyte w składzie dużych desantów powietrznych w strategicznej operacji zaczepnej celem wykonania samodzielnych zadań. W szeregu wypadków wojska te mogą być przydzielane Frontom i działać jako operacyjne desanty powietrzne.

Wojska powietrzno-desantowe - jako najbardziej skuteczny środek szybkiego wykorzystania rezultatów uderzeń jądrowych wykonanych na nieprzyjaciela - będą wysadzane zazwyczaj na dużej głębokości, a ich działania mogą się rozwinąć w rejonach masowych zniszczeń i wysokiego radioaktywnego skażenia terenu. Działania bojowe desantu powietrznego obejmą duży obszar; będą je cechowały szybkie manewry oddziałów i całych związków na odległość dziesiątków i setek kilometrów przy aktywnym przeciwdziałaniu nieprzyjaciela. Szerokie zastosowanie znajdą: manewr siłami i środkami oraz gwałtowne ataki z marszu. Na określonych etapach działań stosowana może być aktywna obrona ruchowa.

31

W ostatnich latach wojska powietrzno-desantowe wyposażone zostały w cały szereg nowych typów sprzętu bojowego i uzbrojenia, które znacznie zwiększyły możliwości bojowe oddziałów i związków. Jednakże należy zaznaczyć, że wojska powietrzno-desantowe nie posiadają jeszcze własnych środków jądrowych i dostatecznie skutecznych środków obrony powietrznej. Ze względu na niedużą ilość posiadanych środków transportowych, wojska powietrzno-desantowe nie dysponują jeszcze niezbędną ruchliwością taktyczną podczas wykonywania zadań na tyłach nieprzyjaciela.

Wojska powietrzno-desantowe są jednym z najbardziej perspektywicznych rodzajów wojsk, najbardziej przydatnych do natychmiastowego wykorzystania rezultatów uderzeń jądrowych wykonywanych środkami strategicznymi i operacyjno-strategicznymi.

Załączniki:

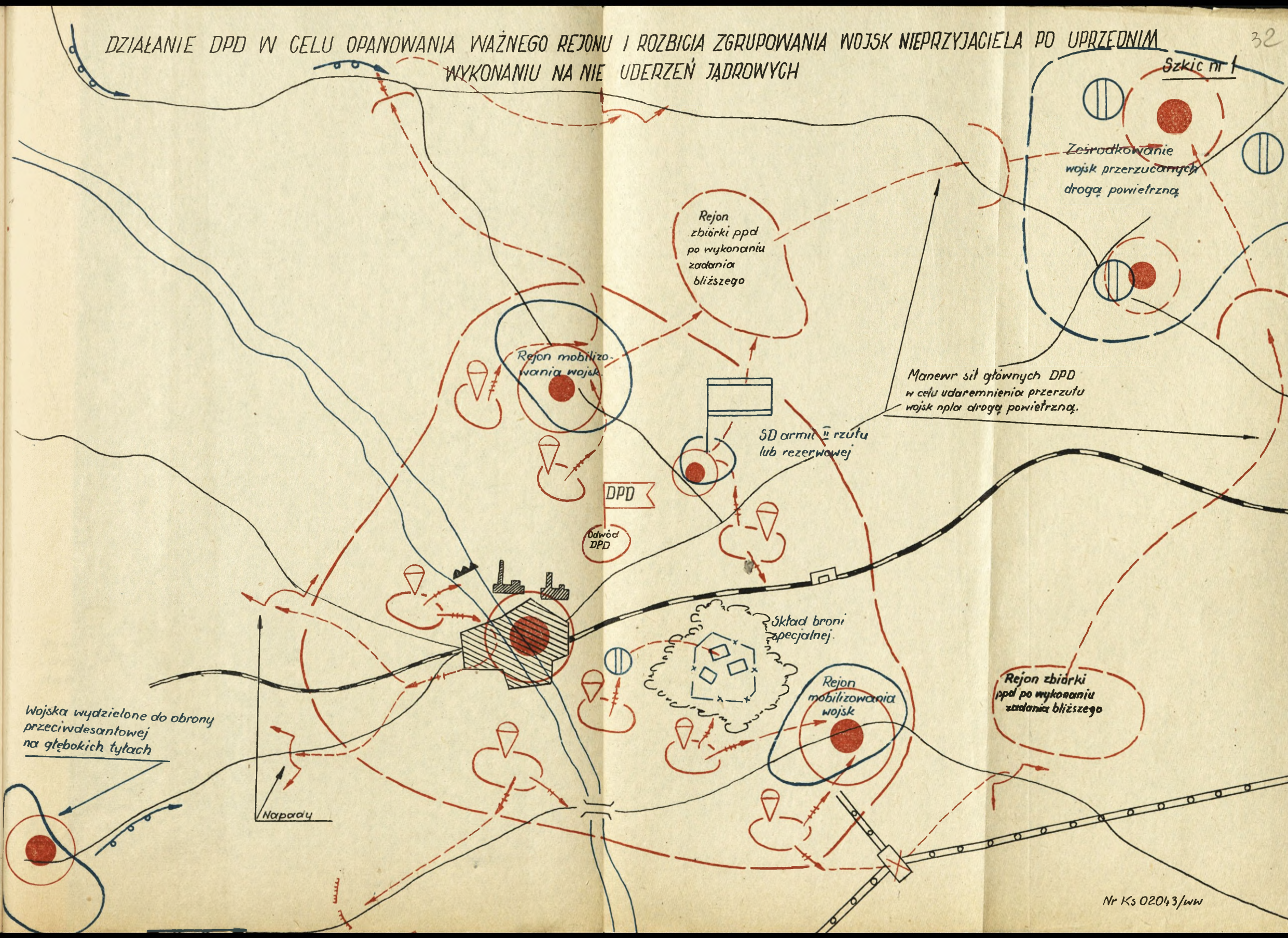
- nr 1 - Działanie DPD w celu opanowania ważnego rejonu i rozbicia zgrupowania wojsk nieprzyjaciela po wykonaniu na nie uderzeń jądrowych.
- nr 2 - Działanie ppd w celu zniszczenia składu broni specjalnej nieprzyjaciela.
- nr 3 - Działanie DPD w celu zabezpieczenia forsowania przeszkody wodnej przez nacierające wojska /wariant/.
- nr 4 - Obrona DPD w celu zapewnienia warunków forsowania przeszkody wodnej z marszu przez nacierające wojska /wariant/.
- nr 5 - Działania ppd w celu zabezpieczenia lądowania desantu morskiego.
- nr 6 - Działanie wzmocnionego bpd w celu opanowania lotniska nieprzyjaciela /wariant/.

Odbito w 200 egz.
egz.nr 1-44- kanc.tajna ASG
egz.nr 45-200 -Bibl.Szkol.
wyk.plk Toporowicz
druk.Balcerzak, 28.06.1966 r.
nr ks.masz.01820/WW

Tłum. F.J.

DZIAŁANIE DPD W CELU OPANOWANIA WAŻNEGO REJONU I ROZBICIA ZGRUPOWANIA WOJSK NIEPRZYJACIELA PO UPRZEDNIM WYKONANIU NA NIE UDERZEŃ JĄDROWYCH

Szkic nr 1

Rejon zbiórki ppd po wykonaniu zadania bliższego

Rejon mobilizowania wojsk

SD armii II rzutu lub rezerwowej

DPD

Odwód DPD

Skład broni specjalnej

Rejon mobilizowania wojsk

Rejon zbiórki ppd po wykonaniu zadania bliższego

Zesrodkowanie wojsk przerzuconych drogą powietrzną

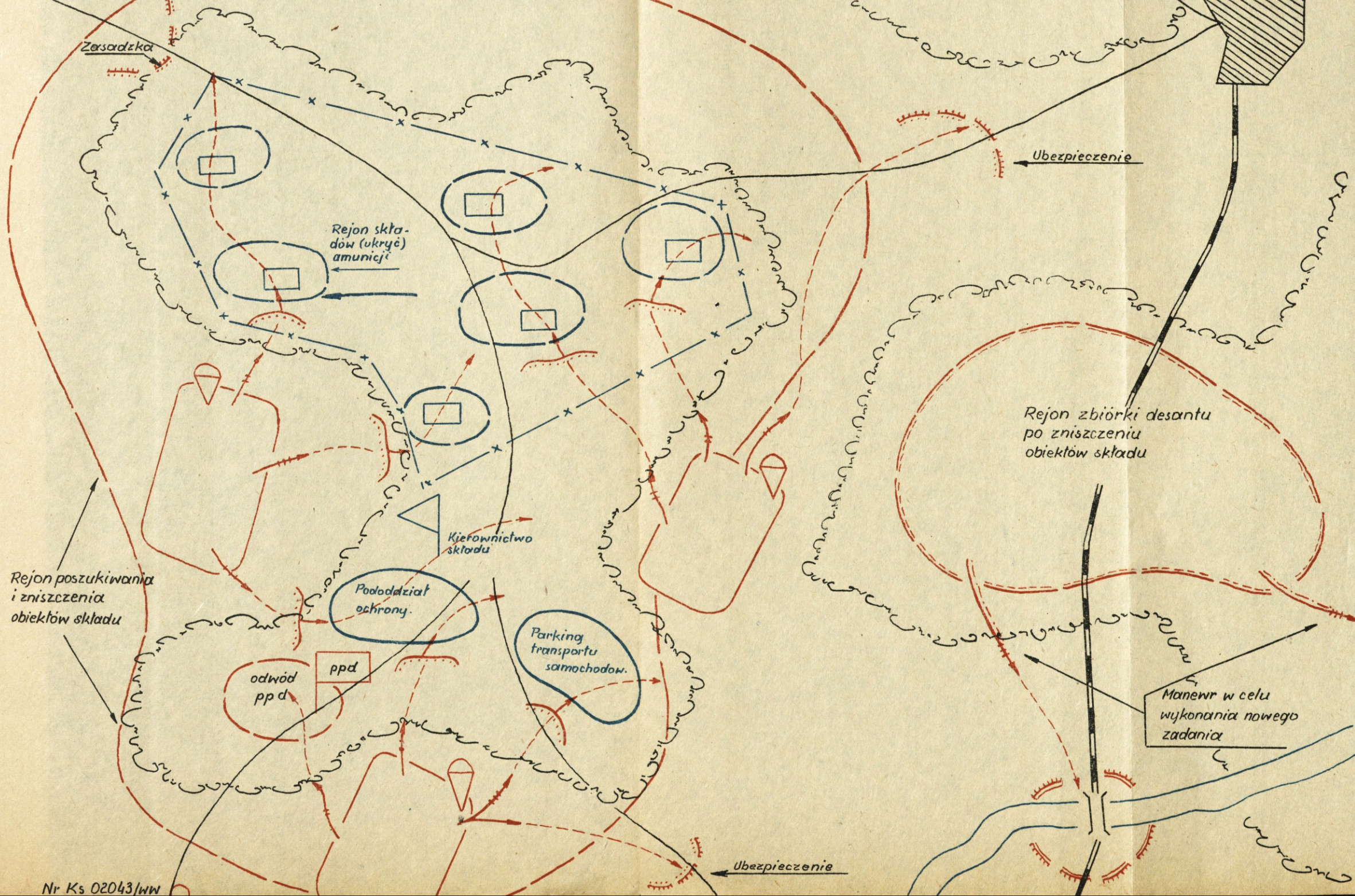
Manewr sił głównych DPD w celu udaremnienia przerzutu wojsk nptm drogą powietrzną.

Wojska wydzielone do obrony przeciwdesantowej na głębokich tyłach

Napady

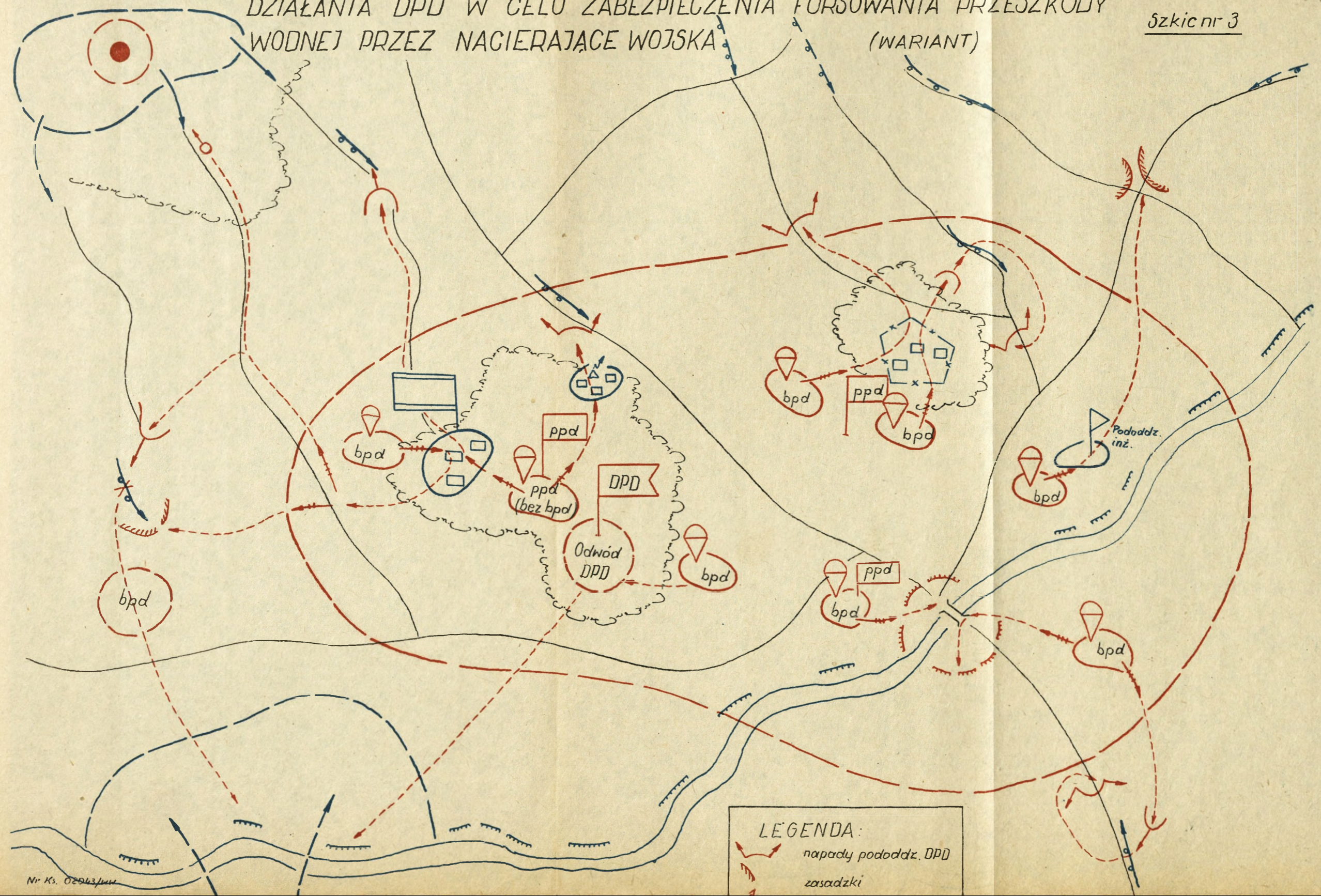
DZIAŁANIE ppd W CELU ZNISZCZENIA SKŁADU AMUNICJI SPECJALNEJ NPLA (WARIANT)

Szkic nr 2

DZIAŁANIA DPD W CELU ZABEZPIECZENIA FORSOWANIA PRZESZKODY WODNEJ PRZEZ NACIERAJĄCE WOJSKA (WARIANT)

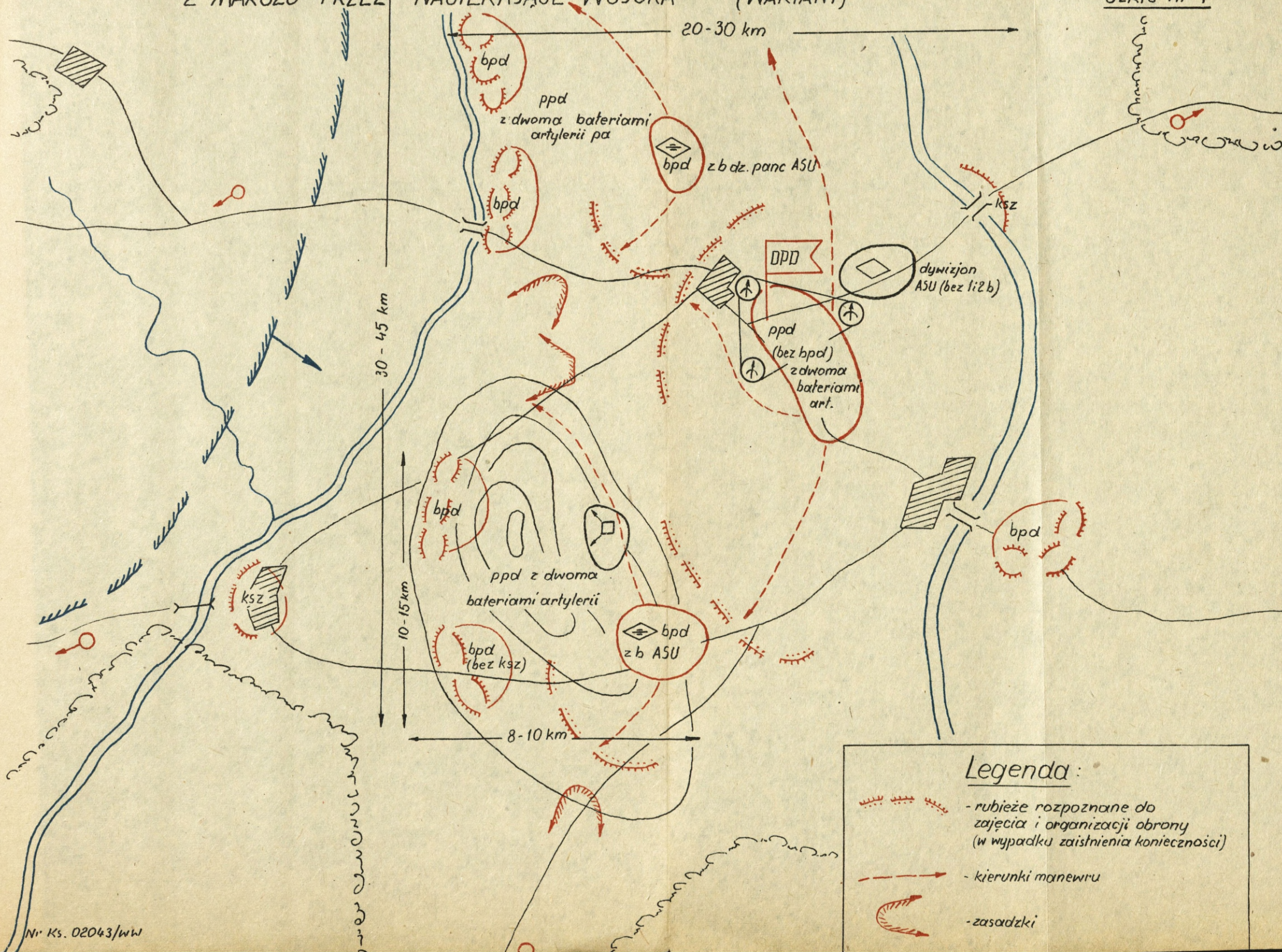
Szkic nr 3

LEGENDA:
 napady pododdz. DPD
 zasadki

OBRONA DPD W CELU ZAPEWNIENIA WARUNKÓW FORSOWANIA PRZESZKODY WODNEJ Z MARSZU PRZEZ NACIERAJĄCE WOJSKA (WARIANT)

Szkic nr 4

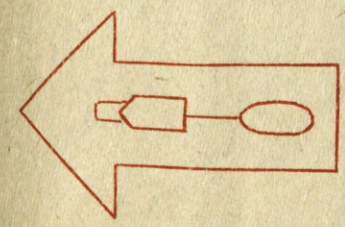
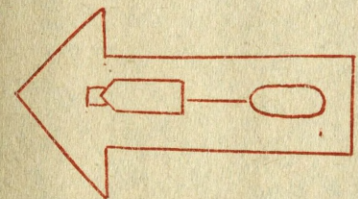
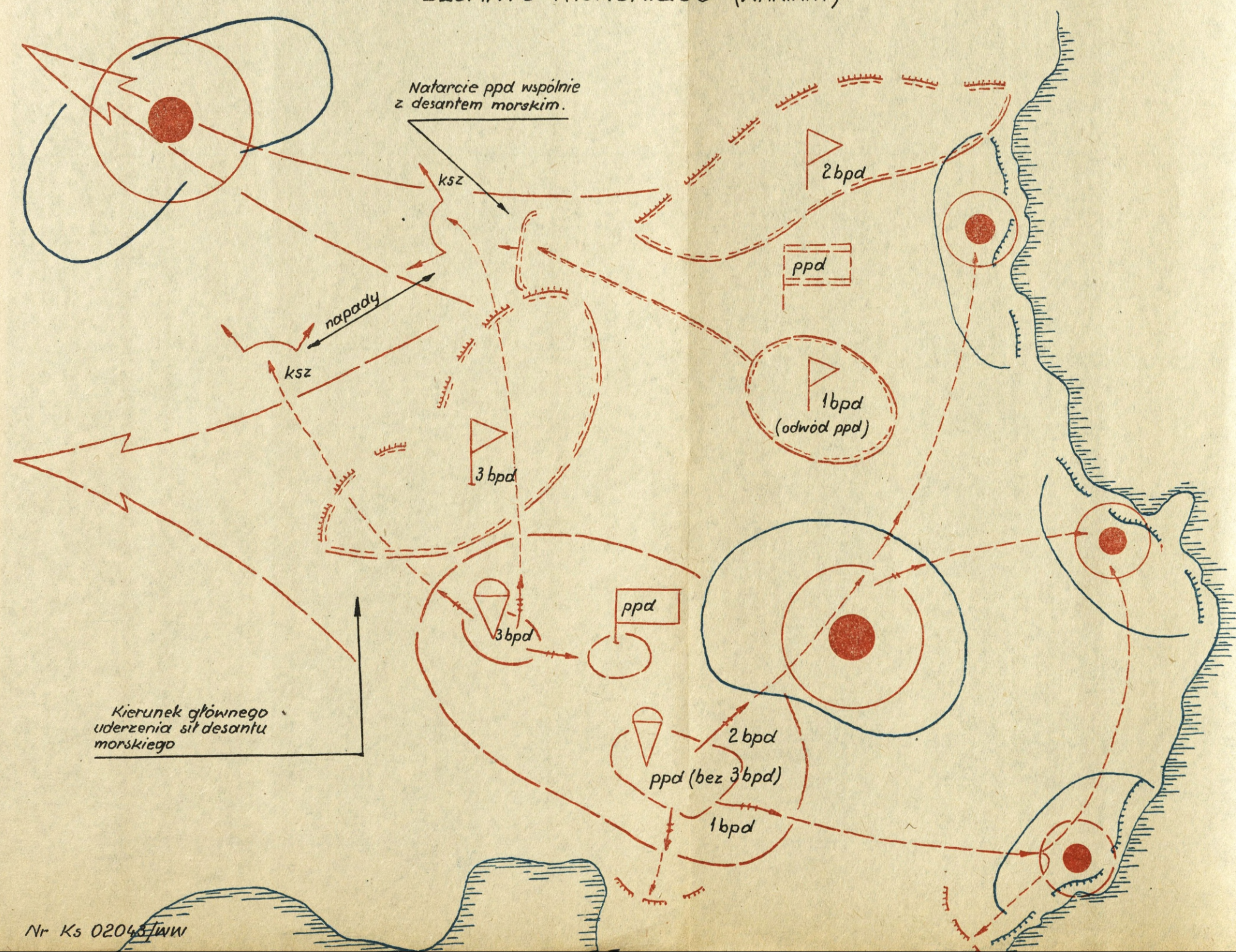

Legenda:

- rubieże rozpoznane do zajęcia i organizacji obrony (w wypadku zaistnienia konieczności)
- kierunki manewru
- zasadzki

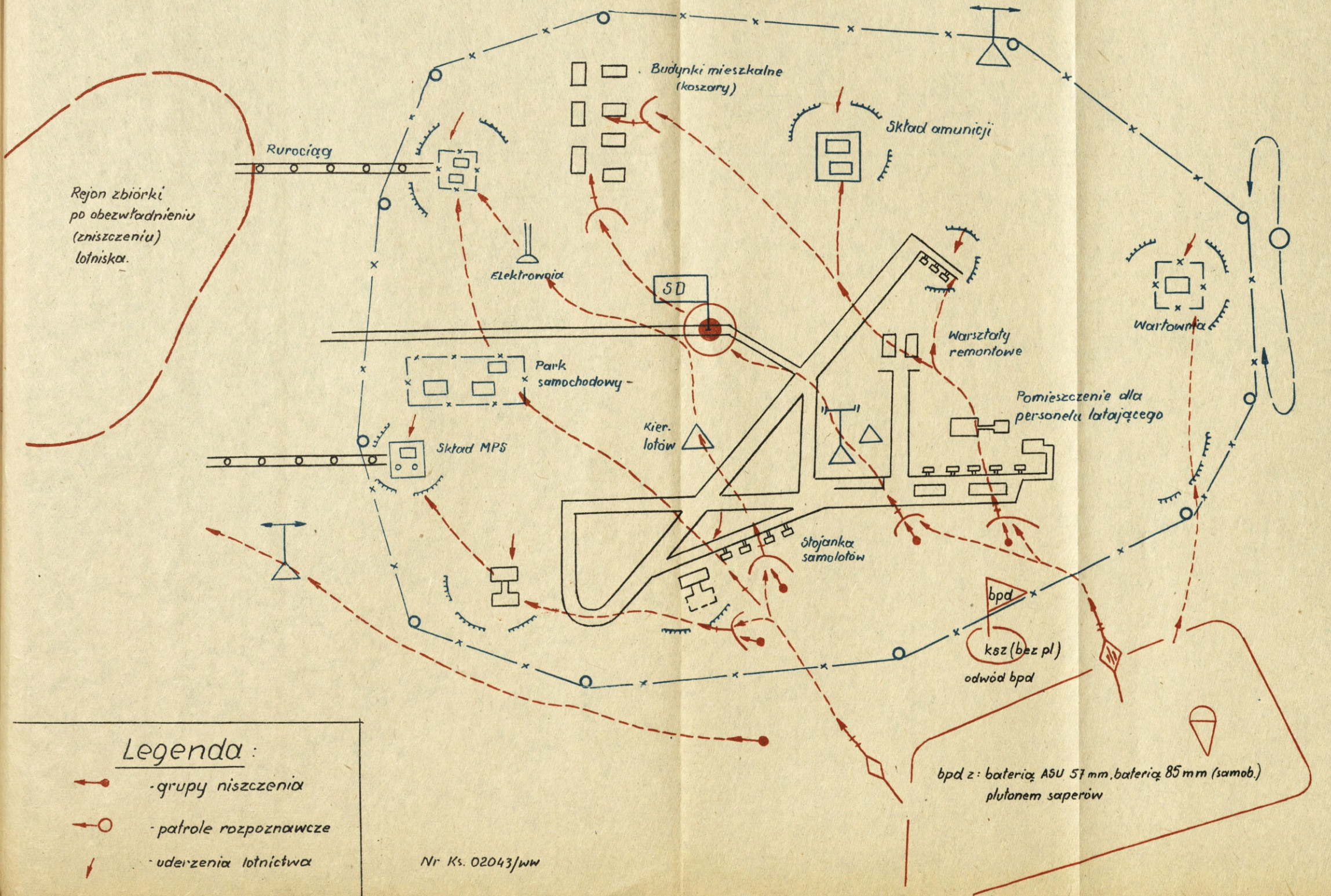
DZIAŁANIE ppd W CELU ZABEZPIECZENIA ŁĄDOWANIA DESANTU MORSKIEGO (WARIANT)

Szkic nr 5

DZIAŁANIA WZMOCNIONEGO bpd W CELU OBEZWŁADNIENIA (ZNISZCZENIA) LOTNISKA NPLA (WARIANT)

Szkic nr 6

Rejon zbiórki po obezwładnieniu (zniszczeniu) lotniska.

Legenda:

- - grupy niszczenia
- - patrole rozpoznawcze
- - uderzenia lotnictwa

Nr Ks. 02043/ww

bpd z: baterią ASU 57 mm, baterią 85 mm (samob.) plutonem saperów